

ITSENÄISTYVÄN NUOREN ASUMISEN OPAS

MUUTATKO ASUNTOLAAN TAI
ENSIMMÄISTÄ KERTAA VUOKRALLE?

**TÄSSÄ OPPAASSA ON KUVATTU
ASIOITA, JOITA SINUN ON HYVÄ
HUOMIOIDA MUUTTAESSASI**

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^Δngeli

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

OPAS SISÄLTÄÄ

- ① Miten etsin asunnon ja mitä tarkoittaa vuokralla asuminen
- ② Sain asunnon: muutto ja asumisen alku
- ③ Kelan tuet ja talouden hallinta
- ④ Päivittäiset askareet
- ⑤ Sosiaalinen elämä ja tuki tarvittaessa
- ⑥ Vuokralla asuvan oikeudet ja velvollisuudet
- ⑦ Lisätietoa asumiseen liittyen

“Saa pyytää apua, ei ole noloa, jos ei osaa”

“Nauti ja pidä hauskaa!”

“Yksin asuminen on jees”

OPASTA LUKIESSASI:
PILVET OVAT KOTOA JO
POISMUUTTANEIDEN
TERVEISET SINULLE.

MITEN ETSIN ASUNNON?

Tähdellä merkityt osiot koskevat vain asuntolaan muuttamista

ENSIN ON
PÄÄTETTÄVÄ
MUUTTAAKO
ASUNTOLAAN

...vai etsiikö
itselleen
muualta
oman
asunnon

OPASTA
LUKIESSASI:
ALLEVIIVATUT
OVAT
SIVUISTOJEN
SUORIA
OSOITTEITA

USEISSA OPPILAITOKSISSA ON OMA ASUNTOLA, JOISTA VOI HAKEA ITSELLEEN HUONETTA. ASUNTOLASSA ASUMINEN ON YLEENSÄ ILMAISTA. TIETOA ASUNTOLASTA SAAT OPPILAITOKSEN SIVUILTA.

ASUNTOLASSA HUONEET OVAT ENSISIJAISESTI OPISKELIJOILLE, JOTKA MUUTTAVAT TOISESTA KUNNASTA OPPILAITOKSEEN OPISKELEMAAN. HUONETTA HAETAAN OPISKELUPAIKAN VASTAANOTTAMISEN YHTEYDESSÄ.

VUOKRA-ASUNTOIHIN, OPISKELIJA-ASUNTOSÄÄTIÖIDEN TAI NUORISOASUNTOIHIN HAETAAN SÄHKÖISELLÄ LOMAKKEELLA. HAKEMUKSESSA KYSYTÄÄN TIETOJA OPISKELUPAIKASTA, TULOISTA JA TOIVOTUSTA ASUNNOSTA. LIITTEEKSI TARVITAAN OPISKELUTODISTUS JA TULOTIEDOT.

ASUNNON VOI ETSIÄ MYÖS OPISKELUPAIKAN KUNNAN VUOKRA-ASUNNOISTA, YKSITYISILTÄ VUOKRAAJILTA TAI ERILAISTEN YHDISTYSTEN TARJOAMISTA VUOKRA-ASUNNOISTA. VUOKRA-ASUNTOJA VOI ETSIÄ MYÖS: [OIKOTIE.FI](https://www.oikotie.fi) JA [VUOKRAOVI.COM](https://www.vuokraovi.com)

OLE KÄRSIVÄLLINEN_VAIKKEI SOPIVAA ASUNTOA HETI LÖYDY.

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

MITÄ TARKOITTA VUOKRALLA ASUMINEN?

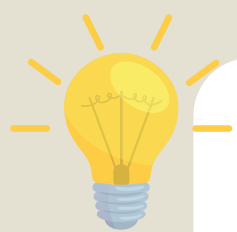
VUOKRALLA OLLESSASI MAKSAT KUUKAUSITTAISEN SUMMAN ASUMISESTA.

VUOKRAAN SISÄLTYY ASUNTO. SEN LISÄKSI MAKSAT VESIMAKSUN ASUNNOSSA ASUVIEN HENKILÖIDEN LUKUMÄÄRÄN PERUSTEELLA.

VUOKRAN PÄÄLLE MAKSETTAVAKSI TULEE MYÖS SÄHKÖSOPIMUS, KOTIVAKUUTUS JA MAHDOLLINEN NETTILIITTYMÄ.

VUOKRASOPIMUS ON JOKO MÄÄRÄAIKAINEN TAI TOISTAISEKSI VOIMASSA OLEVA. TOISTAISEKSI VOIMASSA OLEVAN SOPIMUKSEN VOI VUOKRANANTAJA JA ASUKAS IRTISANOA MILLOIN VAIN SOPIMUKSESSA SOVITULLA IRTISANOMISAJALLA. MÄÄRÄAIKAISEN SOPIMUKSEN VOI IRTISANOA VASTA SOPIMUKSEEN KIRJATUN MÄÄRÄAJAN PÄÄTYTTYÄ.

MONESSA VUOKRA-ASUNNOSSA VOI VUOKRASOPIMUKSESSA OLLA VUODEN MÄÄRÄAIKAISUUS OLETUKSENA. ELI ASUNNOSTA EI VOI MUUTTA POIS AIEMMIN ILMAN SOPIMUKSESSA SOVITTUA ERILLISTÄ KORVAUSTA.

- VAKUUS MAKSETAAN VUOKRANANTAJALLE SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSEN JÄLKEEN. VAKUUS MAKSETAAN TAKAISIN VUOKRASUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN.
- VUOKRANANTAJA TARKISTAA YLEENSÄ LUOTTOTIEDOT
- KUN ETSIT ASUNTOA JA KÄYT ASUNTONÄYTÖISSÄ, ELI ET MUUTA ASUNTOLAAN, ON HYVÄ PYYTÄÄ LÄHEINEN AIKUINEN MUKAAN ASUNTONÄYTTÖÖN.
- KUN MUUTAT ASUNTOLAAN, MUISTA TARKISTAA ASUNTOLAN SÄÄNNÖT MUUTTAMISESTA. SÄÄNNÖT VOIVAT VAIKUTTA MYÖS MUUTTOPÄIVÄÄN.

ASUNTOLAAN MUUTTAMINEN

ASUNTOLAAN MUUTTAMINEN VOI OLLA JÄNNITTÄVÄ JA ELÄMÄÄ RIKASTUTTAVA KOKEMUS, ERITYISESTI NUORELLE, JOKA MUUTTA ENSIMMÄISTÄ KERTAA POIS KOTOA. TÄMÄ VAIHE ELÄMÄSSÄ TARJOAA MAHDOLLISUUDEN ITSENÄISTYÄ, OPPIA UUSIA TAITOJA JA TUTUSTUA ERILAISII IHMISIIN. ENNEN MUUTTOA ON HYVÄ SUUNNITELLA ETUKÄTEEN, MITÄ TAVAROITA TARVITSEE OTTAA MUKAAN. ON TÄRKEÄÄ MYÖS PEREHTYÄ ASUNTOLAN SÄÄNTÖIHIN JA KÄYTÄNTÖIHIN, JOTTA SOPEUTUMINEN SUJUU MAHDOLLISIMMAN MUTKATTOMASTI. ASUNTOLAEELÄMÄ VOI OPETTAA PALJON YHTEISÖSSÄ ASUMISESTA JA VUOROVAIKUTUKSESTA MUIDEN KANSSA, JA SE VOI LUODA YSTÄVYYSSUHTEITA, JOTKA KESTÄVÄT KOKO ELÄMÄN.

ASUNTOLASSA ON **JÄRJESTYSSÄÄNNÖT**, JOITA TULEE NOUDATTA KAIKKIEN VIIHTYVYYDEN JA TURVALLISUUDEN VARMISTAMISEKSI. SÄÄNNÖISSÄ MÄÄRÄTÄÄN TYYPILLISESTI ESIMERKIKSI HILJAISUUSAJAT YÖKSI, VIERAIDEN TUOMISESTA ASUNTOLAAN, SIISTEYDESTÄ JA PÄIHTEIDEN KÄYTÖN KIELLOSTA. ASUNTOLASSA ASUMINEN VAATII KYKYÄ HUOLEHTIA OMASTA ARJESTA JA NOUDATTA YHTEISIÄ PELISÄÄNTÖJÄ TOISTEN KANSSA

TOISEN ASTEEN ASUNTOLAT SULJETAAN
VIIKONLOPUIKSI JA LOMA-AJOIKSI: ASUNTOLASSA VOI ASUA ARKENA, MUTTA VIIKONLOPUKSI OPISKELIJAT LÄHTEVÄT KOTIIN, EIKÄ ASUNTOLASSA SAA YLEENSÄ OLESKELLA PERJANTAI-ILTAPÄIVÄSTÄ SUNNUNTAI-ILTAAN. JOISSAKIN ASUNTOLOISSA VOI OLLA VIIKONLOPPUJA SOVITUSTI.
ENNEN ASUNTOLAAN MUUTTOA USEIMMAT OPPILAITOKSET LÄHETTÄVÄT **ENNAKKOKIRJEEN**, JOSTA SELVIÄÄ MITÄ TARVITSEE ASUNTOLASSA.

SAIN ASUNNON!

SEURAAVAKSI ON LISTATTU ASIAT, JOTKA
PITÄÄ TEHDÄ ENNEN MUUTTOA.

1

MUUTTOILMOITUS DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTOON. SITÄ
KAUTTA HOITUU ILMOITUS MYÖS
POSTILLE.

TEE ILMOITUS AIKAISINTAAN
KUUKAUTTA AIKAISEMMIN MUUTTOA
TAI VIIMEISTÄÄN VIIKON PÄÄSTÄ
MUUTOSTA.

ILMOITA MUUTOSTASI MYÖS
TALOYHTIÖN ISÄNNÖITSIJÄLLE, KUN
MUUTAT MUUALLE KUIN
ASUNTOLAAN. ISÄNNÖITSIJÄN
YHTEYSTIEDOT LÖYTYVÄT
VUOKRANANTAJALTA TAI
TALOYHTIÖN YLEISISTÄ TILOISTA..
ASUNTOLAAN EI TEHDÄ
MUUTTOILMOITUSTA

2

SÄHKÖSOPIMUS ON TEHTÄVÄ ENNEN
MUUTTOA. VOIT VALITA SÄHKÖYHTIÖN
ITSE. SOPIMUKSEN VOI TEHDÄ
VERKOSSA TAI PUHELIMITSE.
MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS ON
VOIMASSA SOPIMUKSEN
VOIMASSAOLOAJAN (ESIM. 12 KK),
MUTTA VOIMASSA OLEVA SOPIMUS
LOPPUU, KUN MUUTAT ASUNNOSTA
POIS.

TOISTAISEKSI VOIMASSA OLEVAN
SOPIMUKSEN VOI VAIHTAA TOISEEN
SOPIMUKSEEN MISSÄ VAIHEESSA
TAHANSA.

SÄHKÖYHTIÖT NEUVOVAT SINUA
SÄHKÖÖN LIITTYVISSÄ KYSYMYKSISSÄ.

3

KOTIVAKUUTUS ON HYVÄ OTTAA ENNEN MUUTTOA.

KOTIVAKUUTUKSIA TARJOAVAT ERI VAKUUTUSYHTIÖT. HINTOJA
VOI SELVITTÄÄ VERKKOSIVUILLA TAI SOITTAMALLA
VAKUUTUSYHTIÖIDEN ASIAKASPALVELUUN.

KOTIVAKUUTUSTA VARTEN TARVITSET TIEDON ASUNNON
NELIÖISTÄ, KATUOSOITTEEN JA HENKILÖTUNNUKSESI.
KOTIVAKUUTUKSEN VOI OTTAA MYÖS ESIMERKIKSI HUOLTAJA
PUOLESTASI.

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

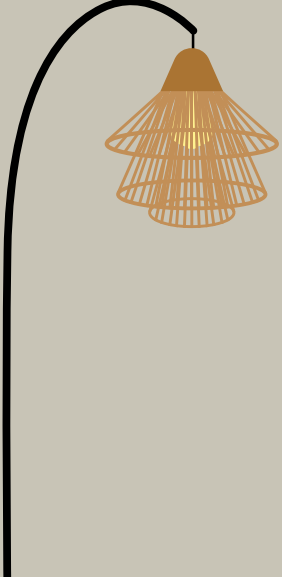
MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Jäsen-Suomen piiri

MUUTTOPÄIVÄ

- MUUTTOPÄIVÄN KULKUUN VAIKUTTAÄ MONI ASIA. KUTEN MUUTON VÄLIMATKA, MUUTTOTAVAROIDEN MÄÄRÄ JA APULAISTEN MÄÄRÄ.
- PAKETTIAUTO TAI PERÄKÄRRY ON KÄTEVÄ MUUTTAESSA, JOS TAVARAA ON PALJON. PAKETTIAUTOJA JA PERÄKÄRRYJÄ VOI VUOKRATA MONESTA ERI PAIKASTA, KUTEN HUOLTOASEMILTA.
- TAVARAT KANNATTAÄ PAKATA SELLAISIIN LAATIKOIHIN JA PUSSEIHIN, ETTÄ NIITÄ JAKSAA MYÖS KANTAA. MUUTTOLAATIKOITA SAA OSTETTUA VALMIINA, MYÖS KAUPOISTA VOI KÄYDÄ KYSYMÄSSÄ LAATIKOITA.
- PAKKAA KASSI, JOSSA SINULLA ON PARIN PÄIVÄN VAATTEET, HAMMASHARJA JA -TAHNA, TIETOKONE JA MUUT TÄRKEÄT TAVARAT. NÄIN SINUN EI TARVITSE PURKAA HETI KAIKKIA MUUTTOLAATIKOITA.
- KYSY ROHKEASTI APUA MUUTTOOSI LÄHEISILTÄ!

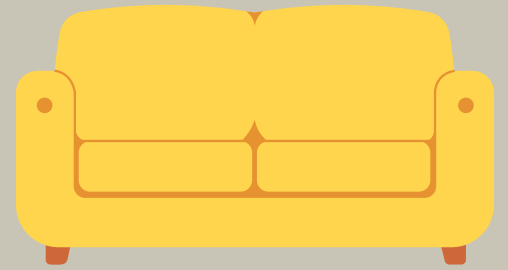

MITÄ TAVAROITA ASUNTOON?

Ennen muuttoa on hyvä
hommata vähintään seuraavat
asiat. Määrän voi miettiä oman
tilanteen ja tarpeen mukaan.

Jos muutat asuntolaan, selvitä
etukäteen mitä siellä jo on.

KEITTIÖ

- ✓ Pöytä ja tuolit
- ✓ Haarukat, veitset ja lusikat
- ✓ Paistinpannu ja patalaput
- ✓ Lautasia ja juomalaseja
- ✓ Tiskiharja, astianpesuaine ja tiskirätti

**TAVAROITA VOI HANKKIA
KÄYTETTYNÄ. HYVIÄ ALUEELLISIA
KIERRÄTYSRYHMIÄ LÖYTYY MYÖS
FACEBOOKISTA. KUTEN
ROSKALAVA-NIMISET RYHMÄT.**

**PYYKINPESUMAHDOLLISUUS
KANNATTAA SELVITTÄÄ
ETUKÄTEEN. TALOYHTIÖSSÄ VOI
OLLA YHTEINEN PYYKKIHUONE,
JOSTA VOI VARATA VUOROJA.**

**KAIKKIA TAVAROITA EI TARVITSE
HANKKIA HETI, VAIN ITSELLE
OLEELLISIMMAT**

**KOTIHYVINVOINTI - MIETI
ETUKÄTEEN MITKÄ ASIAT
TEKEVÄT SINULLE KODIN**

KYLPYHUONE

- ✓ Pyyhkeet ja pesuaineet
- ✓ Vessapaperi
- ✓ WC harja
- ✓ Särkylääke, laastari, kuumemittari

MAKUuhuONE

- ✓ Sänky, patja ja tyyny
- ✓ Peitto, lakanat, tynnyliina

YLEISESTI

- ✓ verhot, matot
- ✓ Valaisimet

KELAN TUET

KELALTA SAA TALOUDELLISTA TUKEA. TUKI JA TUEN MÄÄRÄ RIIPPUU ELÄMÄNTILANTEESTASI.

1

Opintotuki

OPINTOTUKI MUODOSTUU **OPINTORAHASTA** JA **OPINTOLAINAN VALTIONTAKAUKSESTA**. NÄITÄ HAETAAN OMAKELASTA KELAN SIVUILTA.

JOS ET TIEDÄ OLETKO OIKEUTETTU OPINTOTUKEEN, VOIT TARKISTAA TILANTEESI KELAN **OMAKELA-PALVELUN** KAUTTA.

2

Asumistuki

ASUMISTUKI HAETAAN KELASTA. ASUMISTUKEA VOI SAADA VUOKRA-ASUNTOON.

ASUNTOLASSA ASUMISEEN ON MAHDOLLISTA SAADA MYÖS ASUMISTUKEA (MIKÄLI ASUNTOLASSA ASUMISESTA ON KUSTANNUKSIA).

3

Toimeentulotuki

ALAIKÄINEN LAPSI VOI HAKEA PERUSTOIMEENTULOTUKEA **OMALLA HAKEMUKSELLAAN**, JOS HÄN ASUU ERILLÄÄN VANHEMMISTAAN.

VANHEMMAT OVAT AINA ELATUSVELVOLLISIA ALAIKÄISESTÄ LAPSESTAAN. KUN ALAIKÄINEN HAKEE TOIMEENTULOTUKEA, KELA PYYTÄÄ TIEDOT VANHEMPIEN TULOISTA JA VARALLISUUDESTA.

4

Koulumatkatuki

KOULUMATKATUKEA VOI SAADA TOISEN ASTEEN OPISKELIJA, JONKA KOULUMATKA ON VÄHINTÄÄN 7 KM. ASUNTOLASSA ASUVA VOI MYÖS SAADSA KOULUMATKATUKEA JOS TYÖHARJOITTELUPAIKKAAN ON YLI 7 KM. VANHEMPIEN TULOT EIVÄT VAIKUTA KOULUMATKATUKEEN.

OPINTOTUKI, ASUMISTUKI, KOULUMATKATUKI JA TOIMEENTULOTUKI HAETAAN KELASTA. KTS. **OMAKELA.FI**

KUN JOKIN ASIA ON EPÄSELVÄÄ, SAAT APUA KELAN SIVUILTA JA TOIMIPISTEISTÄ. MONISSA KUNNISSA TOIMIVA **OHJAAMO** AUTTAA KELAN TUKIIN LIITTYVISSÄ ASIOISSA.

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELUJÄRJESTÖ
Järvi-Suomen piiri

ELÄMISEN HINTA € VOI YLLÄTTÄÄ...

MONESTA ASIASTA JOUTUU MAKSAMAAN. RUOKA ON OSTETTAVA, LASKUJA ON MAKSETTAVA JA VAPAA-AJALLAKIN TARVITSEE RAHAA.

KUN RAHANKÄYTTÖÄ SUUNNITTELEE ETUKÄTEEN, SELVIÄÄ ARJESSA HYVIN.

TÄSSÄ MUUTAMA VINKKI EDULLISEMPAAN ELÄMISEEN.

SUUNNITTELE RAHANKÄYTTÖSI, ELI TEE **BUDJETTI**. KUN SAAT KUUKAUSITTAISEN RAHASUMMAN, MAKSA SIITÄ PAKOLLISET KULUT (VUOKRA, SÄHKÖ, NETTI). SEN JÄLKEEN PÄÄTÄ KUINKA PALJON KÄYTÄT KUUKAUDESSA RAHAA RUOKAAN JA VAPAA-AIKAAN. SEURAA TILIÄSI JA LAITA KULUT YLÖS.

OSTA VAIN SELLAISTA MITÄ TARVITSET JA OSTA TARVITSEMASI KÄYTETTYNÄ. SELAILE FACEBOOKIN ALUEELLISET ROSKALAVA-RYHMÄT JA MUUT KIERRÄTYSRYHMÄT.

KIERRÄ KIRPPUTOREJA. MYY ITSELLESI TARPEETTOMIA TAVAROITA.

ETSI EDULLISIA RUOKA-OHJEITA HAKUKONEISTA.

SELVITÄ MITÄ MAKSUTTOMIA HARRASTUKSIA KUNNASSA ON TARJOLLA.

ETSI SOMESTA TILEJÄ, JOTKA NEUVOVAT EDULLISESSA ELÄMISESSÄ.

JOS KOULUSSA ON TARJOLLA ATERIOITA, NE KANNATTAÄ HYÖDYNTÄÄ

JOS SINULLA ON ERITYISTAITOJA, VOIT VAPAA-AJALLA TARJOTA OSAAMISTASI JA PYYTÄÄ PALKKIOTA. LASTENHOITOA TAI VAIKKA IKKUNANPESUA.

Martat.fi sivuilla on
hyviä vinkkejä
oman talouden
suunnitteluun

“ÄLÄ OSTA
MITÄÄN MITÄ ET
TODELLA
TARVITSE”

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angel}i

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELUJÄRJESTÖ
Järvi-Suomen piiri

TALOUDEN HALLINTA

LUO **KUUKAUSIBUDJETTI:**

KIRJAA YLÖS KAIKKI TULOSI (ESIM. OPINTOTUKI) JA MENOT (ESIM. VUOKRA, RUOKA, LIIKKUMINEN). JAA RAHA TÄRKEISIIN MENOIHIN ENSIN (VUOKRA, RUOKA, PUHELIN).

TÄMÄN AVULLA SINUN HELPOMPAA SAADA RAHASI RIITTÄMÄÄN KOKO KUUKAUDEKSI.

RUOKABUDJETTI:

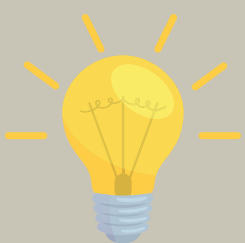
RUOKA VIE ISON OSAN BUDJETISTA, MUTTA SILLÄ VOI MYÖS SÄÄSTÄÄ. SUUNNITTELE ATERIAT ETUKÄTEEN, KOKKAA ITSE JA TEE OSTOSLISTA, JOTTA ET OSTA TURHIA HERKKUJA TAI KALLIITA VALMISRUOKIA.

MUIDEN KULUJEN HALLINTA:

VIIHDE JA VAPAA-AIKA: VAPAA-AJAN MENOT VOIVAT HELPOSTI VIEDÄ YLI BUDJETIN, JOTEN ASETA RAJAT JA MIETI, MITÄ TARVITSET.

PIENET OSTOKSET: VÄLTÄ IMPULSSIOSTOJA. SUUNNITTELE OSTOKSESI ETUKÄTEEN JA MIETI, ONKO OSTOS OIKEASTI TARPEELLINEN.

PUHELINLIITTYMIÄ KANNATTAA VERTAILLA:
KILPAILUTA PUHELINLIITTYMÄ

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Jäsen-Suomen pöytä

UUSI ARKI OMASSA KODISSA

KUN OLET ASUNUT ASUNNOSSASI HETKEN AIKAA, VOI UUSI ARKI VOI YLLÄTTÄÄ ERI TAVOIN. MUISTA ETTÄ KENENKÄÄN EI TARVITSE PÄRJÄTÄ ARJESSAAN YKSIN.

TUKEA ON SAATAVILLA MONESTA ERI PAIKASTA

KUNNASSA TOIMIVIA **NUORISOTYÖNTEKIJÖITÄ** VOI KÄYDÄ TAPAAMASSA NUORISOTILOILLA JA HEIHIN VOI OLLA YHTEYDESSÄ SOMESSA.

MUISTA KYSYÄ APUA ELÄMÄSSÄSI LÄHELLÄ OLEVILTA AIKUISILTA.

OPPILAITOKSESSASI
KURAATTORI, OPPILAITOSNUORISOTYÖNTEKIJÄ JA ASUNTOLAOHJAAJA
AUTTAVAT ERILAISISSA KYSYMYKSISSÄ.

KYSY VAIN ROHKEASTI, HE MYÖS OSAAVAT OHJATA SINUT TARVITTAESSA OIKEAAN PALVELUUN.

OHJAAMOITA TOIMII MONESSA KUNNASSA. SIELTÄ SAAT APUA KAIKKEEN ELÄMÄÄSI LIITTYVÄÄN POHDINTAAN. NIIN OPISKELUUN, ASUMISEEN, TYÖLLISTYMISEEN KUIN MUIHIN ELÄMÄN PIENEMPIIN JA ISOMPIIN TILANTEISIIN.

KELA VASTAA KYSYMYKSIIN RAHALLISESTA TUESTA.

SIIVOUSPÄIVÄ!

OMA ASUNTO TÄYTYY
PITÄÄ MYÖS PUHTAANA.

JÄRJESTYS ON JOKAISEN
OMA ASIA - TOISILLE
TAVARAPALJOUS VOI
OLLA KOTOISAA, TOINEN
VOI NAUTTIA TYHJISTÄ
TASOISTA.

ASUNNON
PUHTAANAPITO ON
KUITENKIN
TERVEYDELLINEN TEKO
JA VUOKRALAISEN
VELVOLLISUUS.

SIIVOUSRUTIINIT. ON
HYVÄ MIETTIÄ ITSELLE
SOPIVA RYTMİ.
TEKISIKÖ JOKA PÄIVÄ
JOTAIN, VAI VARAAKO
VIIKOSTA YHDEN
PÄIVÄN, JOLLOIN
SIIVOOA TARKEMMIN?

KEITTIÖSSÄ PITÄÄ OLLA
TISKIRÄTTI, TISKIHARJA
JA ASTIANPESUAINE.
JOS SINULLA EI OLE
ASTIANPESUKONETTA,
ASTIAT PITÄÄ PESTÄ
KÄSIN.

LATTIOIDEN SIIVOUSTA VARTEN TARVITSET SINULLE
SOPIVAN IMURIN/HARJAN JA RIKKALAIPON, MOPIN JA
PESUAINEEN.

PESUAINE PITÄÄ VALITA LATTIAN MUKAAN. MUOVIMATTO
KESTÄÄ HYVIN ERILAISIA LATTIAN PESUAINEITA,
PUULATTIA TAI LAMINAATTI VAATIVAT JO OMAT AINEET.
KAIKKIA PESUAINEITA SAA RUOKAKAUPASTA.

“Älä
kuivaa
pyykkejä
saunassa”

“Selvitä,
miten
kodinkoneita
käytetään”

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

SIIVOUSPÄIVÄ!

PÄIVITTÄIN

- **TISKAUS - JOS EI OLE ASTIANPESUKONETTA, MIETI TISKAATKO ASTIAT HETI KÄYTÖN JÄLKEEN VAI KAIKKI PÄIVÄN ASTIAT ILLALLA**
- **ROSKAT - HAISEVAT TAI ISOT ROSKAT KANNATTAA VIEDÄ HETI POIS ASUNNOSTA.**
- **JOKA PÄIVÄ VOI KÄYTTÄÄ VAIKKA 5-15 MINUUTTIA TAVAROIDEN PAIKOILLEEN VIEMISEEN.**

VIIKOITTAIN

- **PÖLYJEN PYYHKIMINEN**
- **PYYKINPESU**
- **KÄYTÄ PESUKONEESSA OIKEAA OHJELMAA VAATTEILLE (ESIM. PUUVILLALLE 40-60°C JA HERKILLE KANKAILLE 30°C).**
- **IMUROINTI**
- **JOKA TOINEN VIIKKO LAKANOIDEN VAIHTO SÄNKYYN.**

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

MUISTA HUOLEHTIA KAVERI- SUHTEISTASI

ELÄMÄ UUDESSA ASUINPAIKASSA VOI ALUKSI TUNTUA HIEMAN YKSINÄISELTÄ. SE ON TÄYSIN NORMAALIA.

TÄSSÄ MUUTAMA VINKKI YKSINÄISYYDEN TUNTEEN POISTAMISEKSI

PIDÄ YHTEYTTÄ VANHOIHIN, MUUALLA ASUVIIN, KAVEREIHIN – HEISTÄ JOKU VOI OLLA SAMANLAISESSA TILANTEESSA KANSSASI
PIDÄ YHTEYTTÄ MYÖS PERHEESEESI, HEILLÄKIN ON MUKAVAMPAA, KUN TIETÄVÄT MITÄ SINULLE KUULUU

ALOITA UUSI HARRASTUS TAI JATKA EDELLISEEN PAIKKAAN JÄÄNYTTÄ. ERILAISET YHDISTYKSET JÄRJESTÄVÄT TOIMINTAA, JOHON VOI OSALLISTUA.
KYSY KURAATTORILTA TAI NUORISOTYÖNTEKIJÄLTÄ VINKKEJÄ!

OPPILAITOKSESSASI JA ASUNTOLASSASI JÄRJESTETÄÄN ERILAISTA TOIMINTAA, JOHON OSALLISTUMALLA VOI TUTUSTUA UUSIIN IHMISIIN.

JÄRJESTÄ ASUNNOSSASI NYYYTÄRIHENKINEN LEFFAILTA TAI PELI-ILTA, JONNE VOIT KUTSUA OPISKELUKAVEREITASI

ERILAISILLA VERKKOALUSTOILLA ON MAHDOLLISUUS TUTUSTUA SAMANHENKISIIN KAVEREIHIN

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angeli}

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

NAAPURISOVUN VINKKILISTA

- **OLE YSTÄVÄLLINEN JA TERVEHDI.** HYVÄT VÄLIT NAAPUREIHIN LUOVAT MUKAVAN ASUMISYMPÄRISTÖN.
- KÄYTTÄYDY NAAPUREITASI KOHTAAN KUTEN TOIVOISIT ITSEÄSI KOHTAAN KÄYTTÄYDYTTÄVÄN. HUOMIOI TOISTEN YKSITYISYYS JA PIDÄ ÄÄNET KOHTUULLISINA, ERITYISESTI ILTAISIN JA ÖISIN.
- **NOUDATA TALON TAI ASUNTOLAN YLEISIÄ JÄRJESTYSSÄÄNTÖJÄ.** SÄÄNNÖT SAAT YLEENSÄ VUOKRANANTAJALTA TAI ASUNTOLAN OHJEISTA, JA NE VOIVAT OLLA MYÖS ILMOITUSTAULULLA.
- **OSALLISTU TALON TAI ASUNTOLAN YHTEISIIN TEHTÄVIIN.** YHTEINEN VASTUULLISUUS LUO HYVÄN YHTEISHENGEN.
- HUOLEHDI OMASTA ASUINYMPÄRISTÖSTÄSI, JOTTA KAIKILLA ON VIIHTYISÄÄ OLLA. SIISTI HUONEESI JA PIDÄ YHTEISET TILAT, KUTEN KEITTIÖ JA WC, PUHTAINA.
- **OLE TIETOINEN YHTEISISTÄ TILOISTA JA VARUSTEISTA.** YHTEISIÄ TILOJA TULEE KÄYTTÄÄ VASTUULLISESTI. MUISTA SIIVOTA JÄLKESI JA HUOLEHTIA SIITÄ, ETTÄ YHTEISET VARUSTEET JÄÄVÄT KUNNOSSA SEURAAVILLE KÄYTTÄJILLE.

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^{angel}i

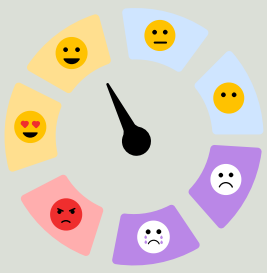

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Jäsen-Suomen pöytä

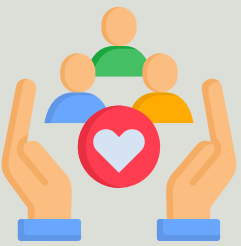
JOS TARVITSET TUKEA...

JOS TUNNET ITSESI YKSINÄISEKSI TAI AHDISTUNEEKSI, EI OLE HÄPEÄ PYYTÄÄ APUA. VARAA AIKA OPISKELIJATERVEYDENHUOLTOON, OPPILASHUOLTOON, TAI PUHU ASIASTA OPPILAITOSNUORISOTYÖNTEKIJÄLLE, RYHMÄN OHJAAJALLE TAI VASTUUOPETTAJALLE.

OTA YHTEYTTÄ KELAAN OPINTOTUKEEN, KOULUMATKATUKEEN, ASUMISTUKEEN TOIMEENTULOTUKEEN LIITTYEN.

YHTEYDEN PITÄMINEN LÄHEISIIN ON TÄRKEÄÄ, VAIKKA ASUISI KAUKANA, PUHELUT, VIDEOPUHELUT TAI VIESTITTELY VOI LIEVITTÄÄ YKSINÄISYYTTÄ JA TUODA TURVAA. JOS SOSIAALISIIN SUHTEISIIN TARVITSEE TUKEA OPPILASHUOLTO TAI ERILAISET VERTAISRYHMÄT VOIVAT TUKEA.

JOS TUNTUU, ETTÄ ARKI EI SUJU TAI TARVITSET APUA AIKATAULUJEN HALLINNASSA, OPINTO-OHJAAJA VOI AUTTAA SINUA. OPISKELUHUOLLON PALVELUT VOIVAT TUKEA MYÖS HYVINVOINNIN JA STRESSINHALLINNAN KANSSA.

Vuokralaisena sinulla on OIKEUS

- Saada vuokrasopimus kirjallisena. Kirjallinen vuokrasopimus on välttämätön esimerkiksi asumistuen saamiseksi.
- Saada asunto käyttöösi sovittuna päivänä. Jos asunnon luovuttaminen viivästyy ja siitä on sinulle olennaista haittaa, saat purkaa vuokrasopimuksen.
- Purkaa vuokrasopimus, jos asunto ei selkeästi ole vuokrasuhteen alkaessa asumiseen soveltuvassa kunnossa eikä vuokranantaja korjaa asunnon merkittäviä puutteita kehotuksestasi huolimatta.
- Saada alennusta vuokrasta sellaiselta ajalta, jolloin asunnon kunto on remontin tai olennaisen kodinkoneen vian vuoksi merkittävästi puutteellinen, niin että se vaikeuttaa normaalia asumista.
- Tietää etukäteen, jos vuokranantaja, isännöitsijä, huoltomies tai joku muu ulkopuolinen henkilö aikoo ennakoidusta syystä johtuen tulla käymään asunnossasi omilla avaimillaan (esimerkiksi sähkö- tai vesimittarin lukeminen).
- Elää asunnossasi tavallista ja turvallista arkea. Normaalit elämisen äänet saattavat kuulua naapuriin tai rappukäytävään, mutta jokaisella asukkaalla on oikeus tehdä ruokaa, harrastaa, käydä suihkussa ja siivota, kunhan elämisestä aiheutuvat äänet eivät ole kohtuuttomia tai kellonaikaan nähden sopimattomia.

Vuokralaisena sinulla on VELVOLLISUUS

- Maksaa vuokranantajallesi vuokraa.
- Ilmoittaa vuokranantajalle nopeasti huoneiston vioista, vahingoittumisesta tai puutteellisuudesta.
- Korvata sellaiset vahingot, jotka sinä itse tai sinun luvallasi asunnossa tai talon yhteisissä tiloissa oleskeleva on tahallisesti tai huolimattomuudellaan aiheuttanut. Jos kutsut kotiisi ihmisiä kylään, he ovat sinun vastuullasi.
- Pitää asunto kunnossa ja huolehtia, ettei asunnolle koidu vahinkoa johtuen omasta toiminnastasi ja elämäntavoistasi. Jos olet alaikäinen, vastuu asunnon kunnosta ja sen ylläpitämisestä on asukkaana sinulla, vaikka huoltajasi olisi allekirjoittanut vuokrasopimuksesi.
- Ilmoittaa vuokranantajalle, jos asuntosi jää käyttämättömäksi pitkäksi aikaa (vaikkapa työssäoppimisjakson vuoksi). Vuokranantajan on hyvä tietää, jos asunto on pidempään käyttämätön. Vuokranantajalla on myös oltava tarvittaessa mahdollisuus päästä asuntoon, vaikka olisit poissa (esimerkiksi vesivahingon vuoksi).

ONNEA MATKAAN!

Omaan kotiin muuttaminen on suuri askel. Se voi jännittää, innostaa ja vähän pelottaakin ja se on ihan normaalia.

Muista: Et ole yksin. Apua ja neuvoja on aina saatavilla,.

Ota aikaa oppia, mokailla ja kehittyä.
Oma koti ei ole valmis yhdessä yössä.

Tsekkaa myös nämä:

- [Opas aikuistuvalla nuorella](#)
- [Takuusaatio.fi](#)
- [Tietoa ja tukea raha-asioihin](#)
- Talousneuvonta: www.takuusaatio.fi
- YTHS / opiskelijaterveydenhuolto: yths.fi
- Kela: kela.fi
- Muuttoilmoitus: posti.fi

📱 Tallenna opas puhelimeesi!

Euroopan unionin
osarahoittama

Lisätietoa asumisesta

ITSENÄISTYVÄN NUOREN KÄSIKIRJA -
AINO MÄKELÄ

NUORTEN ASUMISEN OPAS /
MISTÄ VALOT HANKE

OMAAAN KOTIIN - OPAS
ITSENÄISTYVÄLLE NUORELLE - NAL

Euroopan unionin
osarahoittama

Tri^Δngeli

Juvenia

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri